

SAMARQAND VILOYATIDA CHAKANA VA ULGURJI SAVDO TOVAR AYLANMASI

*Dastlabki ma'lumot
2024-yil yanvar-aprel*

*Tashqi iqtisodiy faoliyat va savdo
statistikasi bo'limi
Тел. 66-235-65-80*

Statistik ma'lumotlar jamiyatda sodir bo'layotgan ijtimoiy-iqtisodiy hodisa va jarayonlarni tavsiflash va boshqarishning eng muhim vositasidir. Hozirda yuqori sifatli statistik ma'lumotlardan foydalanmasdan davlat siyosatida to'g'ri boshqaruvin qarorlarini qabul qilish imkonsiz. Shular qatorida savdo statistikasi ko'rsatkichlarini shakllantirish ham muhim ahamiyatga ega hisoblanadi. Ulgurji va chakana savdo hamda umumi ovqatlanish korxonalari savdo aylanmasi statistikasi ko'rsatkichi shular jumlasidan.

Chakana savdo aylanmasining o'sish sur'ati, %

2024-yil 1-may holatiga chakana savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalari soni **12 143** ta bo'lib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni **38** ta, kichik korxona va mikrofirmalar **12 105** tani tashkil etmoqda.

Shuningdek, savdo sohasida yuridik shaxs tashkil etmasdan faoliyat olib borayotgan YATT va uyushmagan savdo (jismoniy shaxslar)ning kuzatuvlari asosida yig'ilgan ma'lumotlar, chakana savdo ko'rsatgichlariga kiritilgan

Chakana savdo aylanmasi – savdo sohasida yakuniy iste'mol uchun aholiga tovarlarni donalab yoki ko'p bo'limgan miqdorlarda naqd pulga (bank kartalari orqali) sotishni nazarda tutuvchi faoliyat.

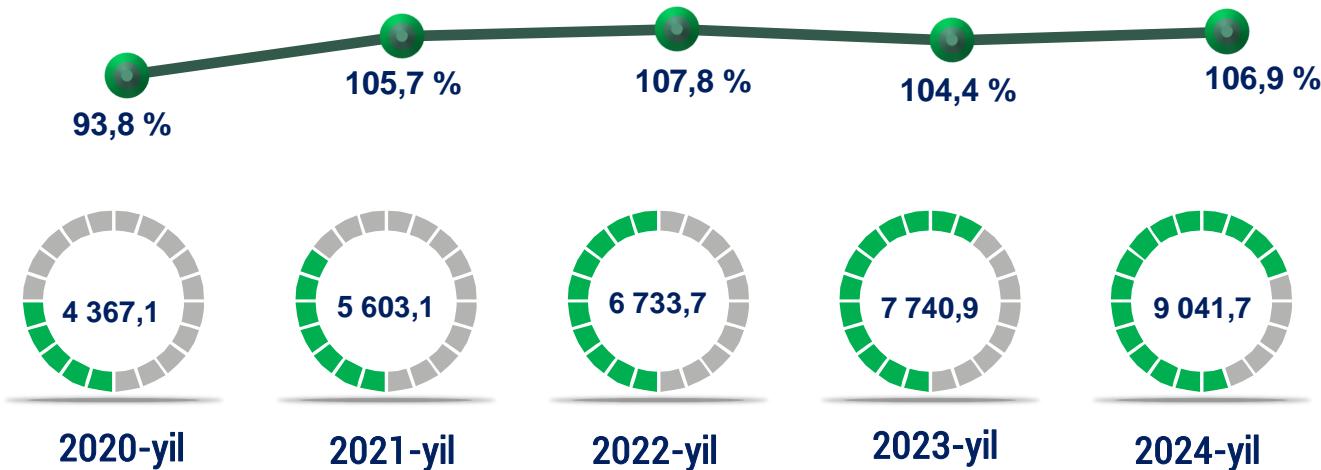
Yuqorida qayd etilgan tadbirkorlik subyektlari faoliyati natijasida, 2024-yilning yanvar-aprel oylarida viloyatning chakana savdo tovar aylanmasi hajmi **9 041,7** mlrd. so'mni, 2023-yilning yanvar-aprel oylariga nisbatan **106,9 %** ni tashkil etdi.

Jumladan, yirik korxonalarning tovar aylanmasi **1 344,5** mlrd. so'mni, kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining tovar aylanmasi **7 697,2** mlrd. so'mni (o'sish sur'ati **110,9 %**), shundan uyushmagan savdo tovar aylanmasi **964,1** mlrd. so'mni (o'sish sur'ati **112,9 %**) tashkil etdi.

	Jami, mlrd. so'm	2023-yil yanvar-aprel oylariga nisbatan, foizda
Samarqand viloyati	9 041,7	106,9
Samarqand sh.	3 108,1	107,0
Kattaqo'rg'on sh. <i>tumanlar:</i>	373,8	109,5
Oqdaryo	216,2	107,7
Bulung'ur	576,1	108,0
Jomboy	308,3	107,1
Ishtixon	346,8	107,3
Kattaqo'rg'on	443,9	102,4
Qo'shrabot	177,1	106,9
Narpay	455,0	106,8
Payariq	283,4	107,0
Pastdarg'om	317,0	104,9
Paxtachi	156,0	107,4
Samarqand	984,1	107,7
Nurobod	136,5	106,1
Urgut	889,7	107,2
Toyloq	269,7	106,2

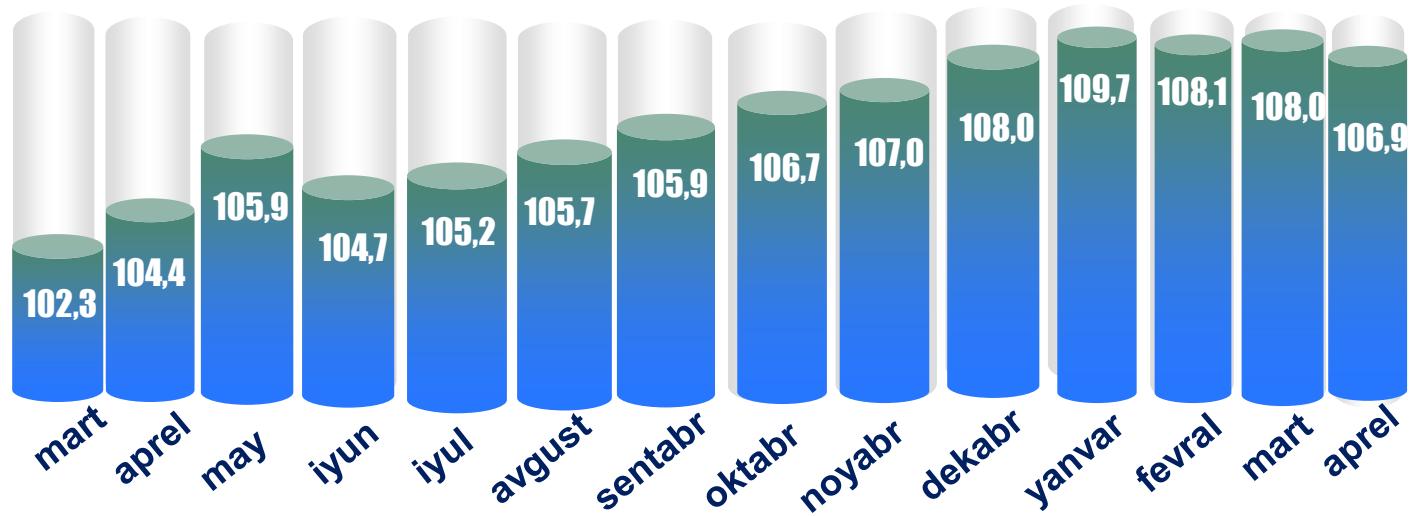
2024-yilning yanvar-aprel oylarida 2023-yilning yanvar-aprel oylariga nisbatan viloyatning Kattaqo'rg'on shahrida (**109,5 %**), Bulung'ur (**108,0 %**), Samarqand (**107,7 %**), Oqdaryo (**107,7 %**), Paxtachi (**107,4 %**), Ishtixon (**107,3 %**) tumanlarida va Samarqand shahrida (**107,0 %**) chakana savdo tovar aylanmasining eng yuqori o'sish sur'atlari qayd etildi.

Chakana savdo tovar aylanmasi hajmi va o'sish sur'ati dinamikasi (yanvar-aprel)

So'nggi 5 yillikda (2020-2024-yillar) chakana savdo tovar aylanmasining yuqori o'sish sur'ati 2022-yilda kuzatildi. Bunda chakana savdo tovar aylanmasi 2021-yilning mos davriga nisbatan 107,8 % ni tashkil qildi.

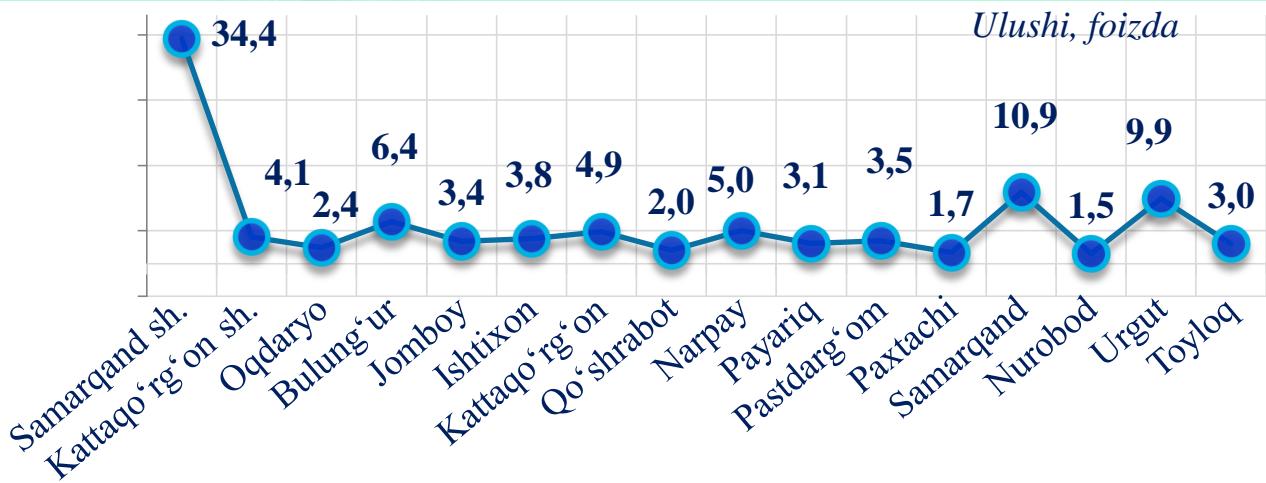
2023-2024-yil uchun chakana savdo tovar aylanmasining o'sish sur'ati, oylar kesimida (foizda)

2024-yilning yanvar-aprel oylarida o'sish sur'ati **106,9 %** ni tashkil qildi.

HUDUDLAR KESIMIDA CHAKANA SAVDO TOVAR AYLANMASI VA ULUSHI

4

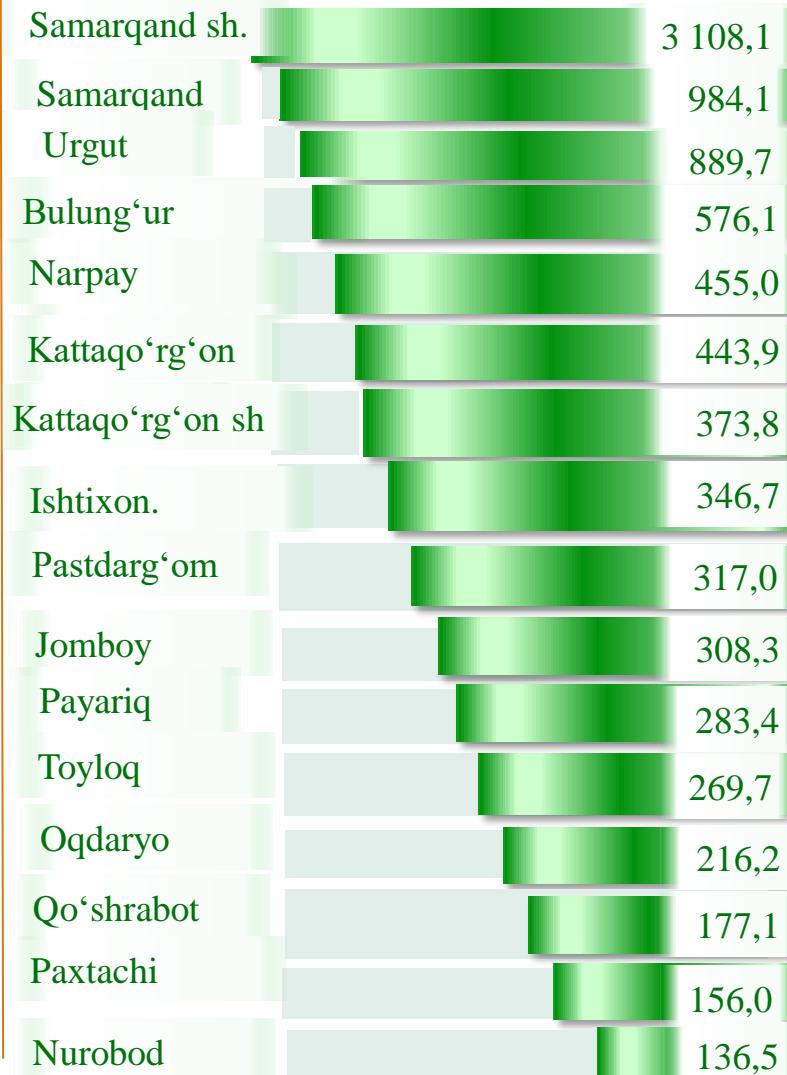

Viloyat chakana savdo tovar aylanmasida eng yuqori ulush **Samarqand shahrida** 34,4 % bilan **3 108,1 mld. so'mni** tashkil etdi.

Viloyat chakana savdo tovar aylanmasida eng quyi ulushni esa, **Nurobod tumani 1,5 %** bilan **136,5 mld. so'mni** tashkil etdi.

2023-yilning mos davriga nisbatan, chakana savdo tovarlar aylanmasida barcha hududlarda o'sish kuzatildi.

Hajmi, mldr. so'm

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik korxonalarining eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda)

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining chakana savdo tovar aylanmasi hajmi 2024-yilning yanvar-aprel oylarida statistik hisob-kitoblarga ko'ra, **7 697,2** mlrd. so'mni tashkil etib, 2023-yilning yanvar-aprel oylariga nisbatan **10,9 %** ga oshdi. Viloyat miqyosida ushbu sektorning jami chakana savdo tovar aylanmasidagi ulushi **85,1 %** ni tashkil etdi.

Yirik korxonalarning eng yuqori o'sish sur'atiga ega hududlar (foizda)

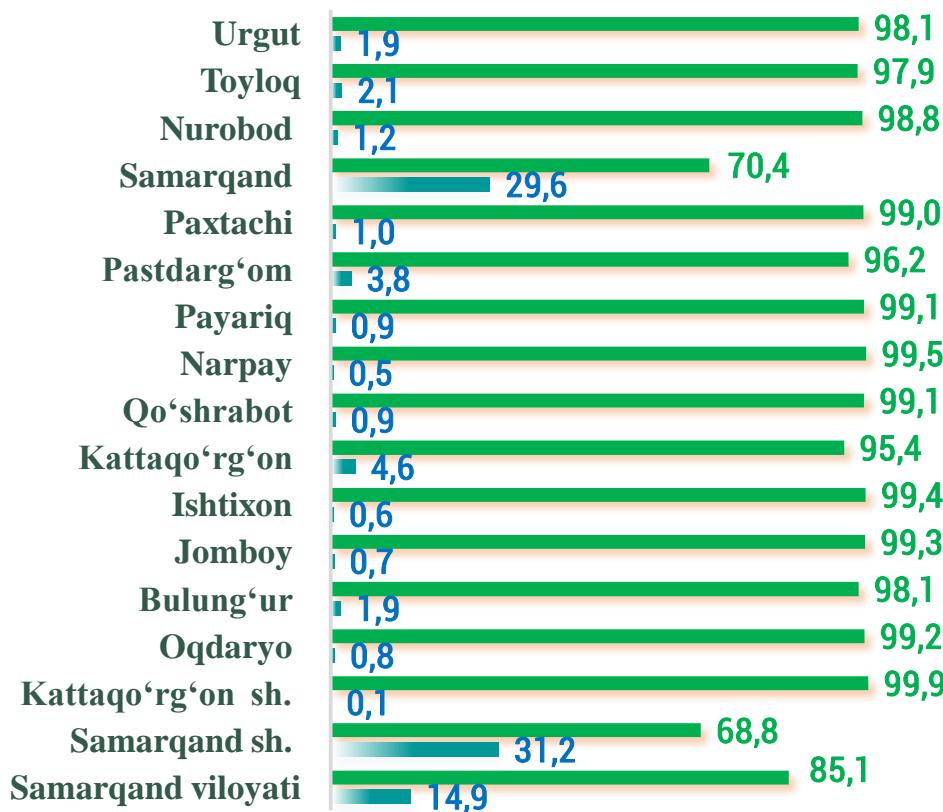
Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarning tovar aylanmasi hajmi, 2023-yilning yanvar-aprel oylariga nisbatan **89,0 %** ni yoki **1 344,5** mlrd. so'mni tashkil qildi. Bu esa umumiy savdo hajmining **14,9 %** ulushiga to'g'ri keldi.

108,2	Paxtachi
108,4	Bulung'ur
108,9	Oqdaryo
109,6	Kattaqo'rgon sh.
114,8	Jomboy
122,1	Samarqand sh.

110,3	Samarqand
114,4	Urgut
6,5 m.	Kattaqo'rg'on

CHAKANA SAVDO AYLANMASIDA YIRIK KORXONALAR, KICHIK BIZNES VA XUSUSIY TADBIRKORLIK SUBYEKTLARINING HUDUDLAR KESIMIDA ULUSHI, (foizda)

Yirik korxonalar

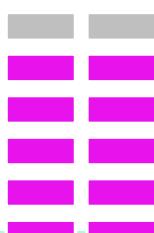
Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

Tahliliy natijalarga ko'ra chakana savdo tovar aylanmasida kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlarining ulushi bo'yicha Kattaq'org'on shahri (**99,9 %**), Narpay (**99,5 %**), Ishtixon (**99,4 %**), Jomboy (**99,3 %**), Oqdaryo (**99,2 %**) va Payariq (**99,1 %**) tumanlari yetakchilik qilmoqda. Chakana savdo tovar aylanmasi tarkibida yirik korxonalarning ulushi **14,9 %** ni tashkil etib, eng katta ulush Samarqand shahri (**31,2 %**) va Samarqand (**29,6 %**), Kattaqo'rg'on (**4,6 %**), Pastdarg'om (**3,8 %**) tumanlarida kuzatildi.

14,9 %

85,1 %

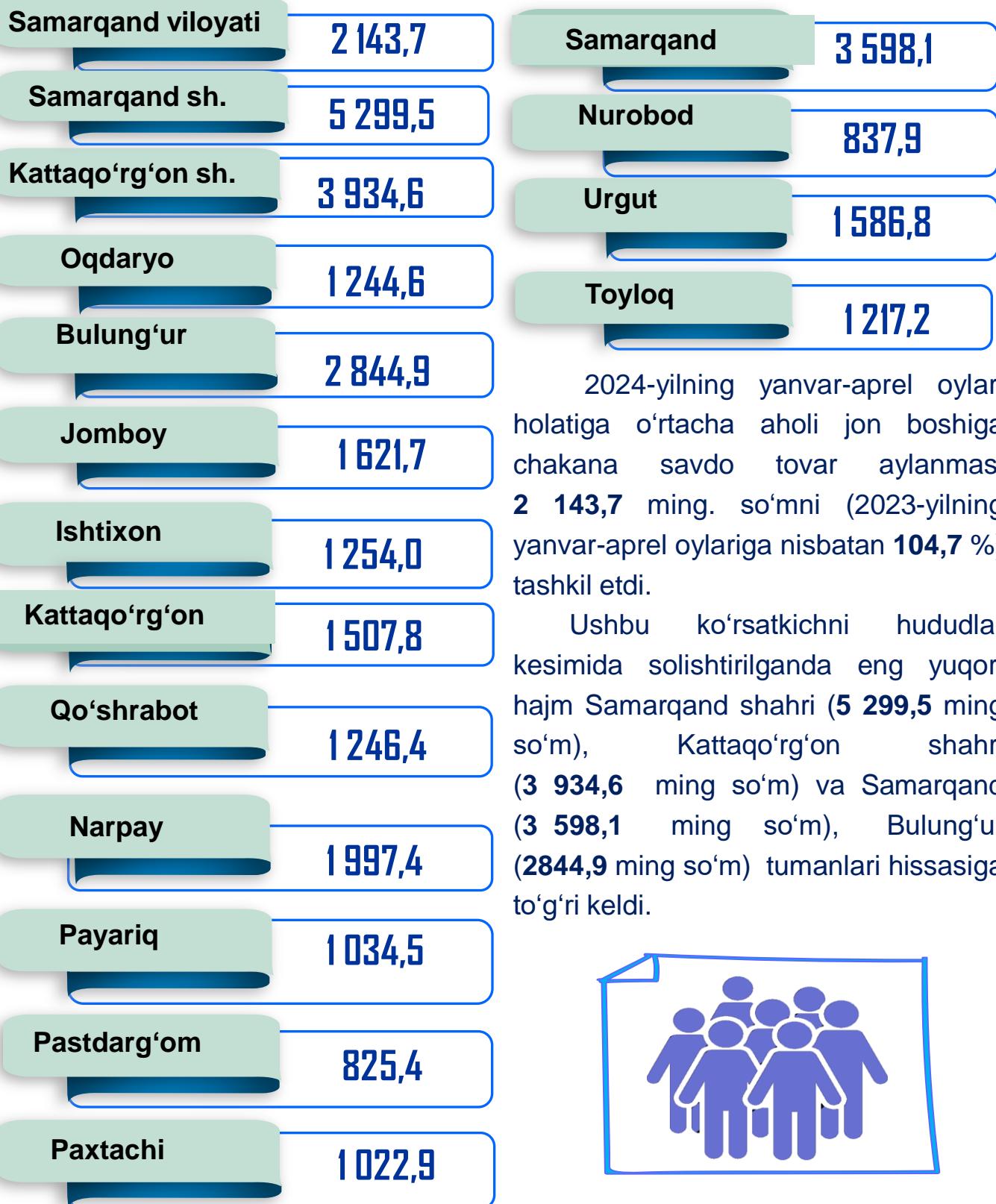
Yirik korxonalar

Kichik biznes va xususiy tadbirkorlik

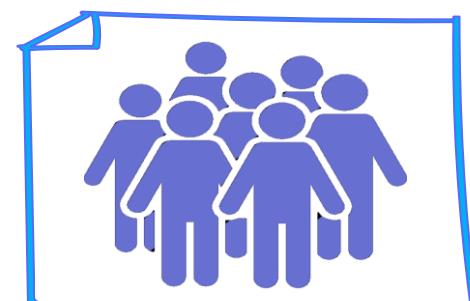

Hududlar kesimida ma'lumot, ming so'mda

2024-yilning yanvar-aprel oylari holatiga o'rtacha aholi jon boshiga chakana savdo tovar aylanmasi **2 143,7** ming. so'mni (2023-yilning yanvar-aprel oylariga nisbatan **104,7 %**) tashkil etdi.

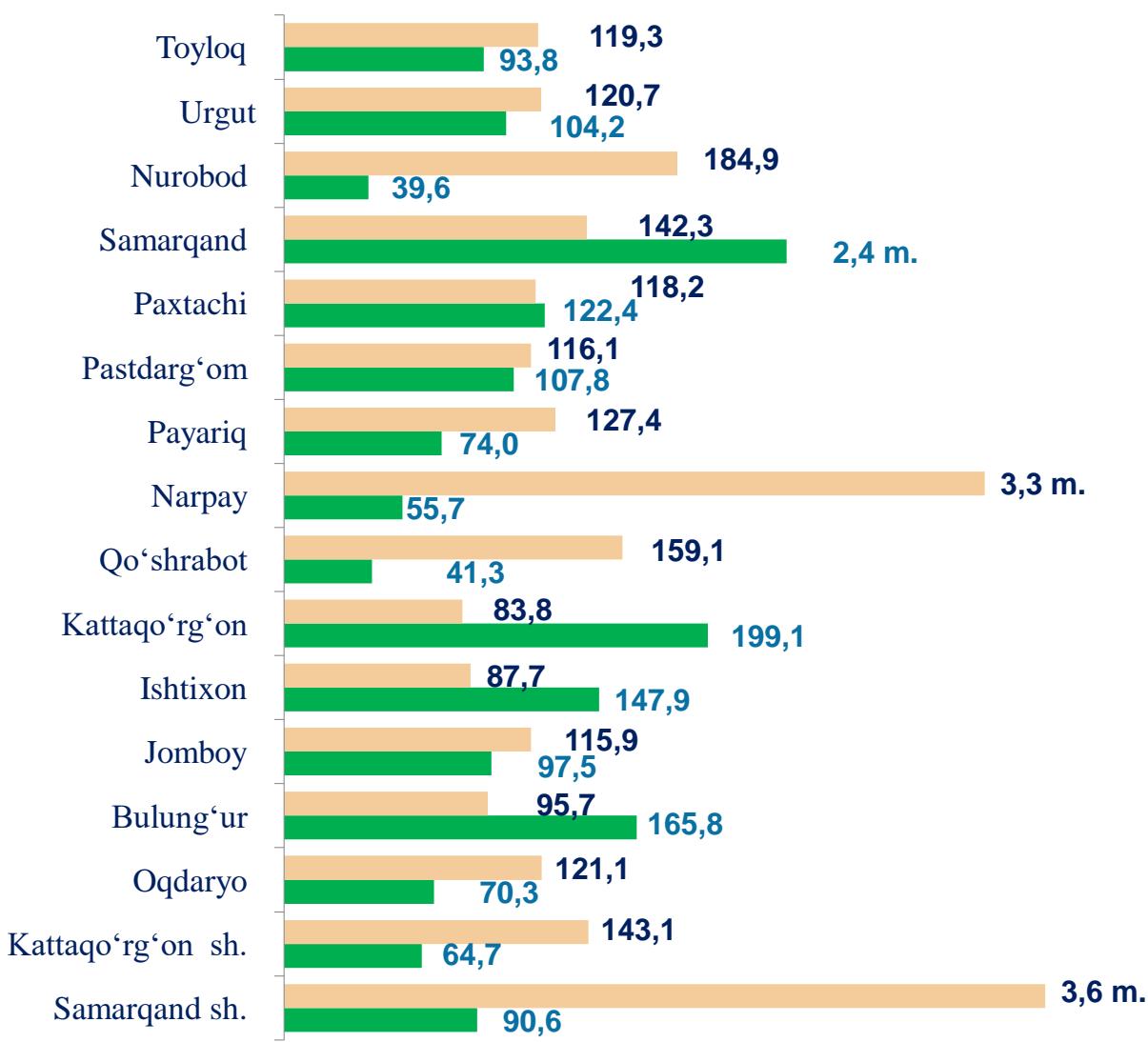
Ushbu ko'rsatkichni hududlar kesimida solishtirilganda eng yuqori hajm Samarqand shahri (**5 299,5** ming so'm), Kattaqo'rg'on shahri (**3 934,6** ming so'm) va Samarqand (**3 598,1** ming so'm), Bulung'ur (**2844,9** ming so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri keldi.

Ichki savdo ko'rsatkichlarini shakllantirishda **uyushmagan savdo tovar aylanmasi** ham hisoblanadi. Bunda dehqon (oziq-ovqat) bozori hamda chorva mollari, parrandalar va boshqa hayvonlar bozorida jismoniy shaxslar tomonidan amalga oshirilgan savdo hajmlari kiradi. Uyushmagan savdo tarkibiga jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari hisobga olinadi.

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi, o'tgan yilning mos davriga nisbatan o'sish sur'ati (2024-yil yanvar-aprel), foizda

Dehqon bozorlari

Chorva bozorlari

Dehqon (oziq-ovqat) bozori – keng turdag'i qishloq xo'jaligi oziq-ovqat mahsulotlarining va uni qayta ishlashdan olinadigan mahsulotlarning savdo rastalari, savdo o'rirlari, turg'un savdo shoxobchalari (shu jumladan savdo pavilonlari, kioskalari)dan foydalangan holda chakana savdoni tashkil etgan doimiy yoki vaqtincha amal qiluvchi mulkiy kompleks hisoblanadi.

	Jami, mlrd. so'm	2023-yil yanvar- aprel oylariga nisbatan, %	Dehqon bozorlari, mlrd. so'm	2023-yil yanvar- aprel oylariga nisbatan, %	Chorva bozorlari, mlrd. so'm	2023-yil yanvar- aprel oylariga nisbatan, %
Samarqand viloyati	964,1	112,9	365,1	94,7	599,0	127,9
Samarqand sh.	91,4	119,7	64,9	90,6	26,5	3,6 m.
Kattaqo'rg'on sh.	128,0	102,2	42,3	64,7	85,7	143,1
<i>tumanlar:</i>						
Oqdaryo	58,1	116,9	2,9	70,3	55,2	121,1
Bulung'ur	83,7	114,2	32,0	165,8	51,7	95,7
Jomboy	68,6	105,7	35,1	97,5	33,5	115,9
Ishtixon	68,6	112,8	37,6	147,9	31,1	87,7
Kattaqo'rg'on	69,2	118,4	34,9	199,1	34,3	83,8
Qo'shrabot	33,7	111,7	5,0	41,3	28,7	159,1
Narpay	42,8	112,0	19,8	55,7	23,1	3,3 m.
Payariq	71,3	107,3	18,4	74,0	52,8	127,4
Pastdarg'om	37,6	115,5	2,6	107,8	34,9	116,1
Paxtachi	41,6	119,8	16,7	122,4	24,9	118,2
Samarqand	31,4	153,3	5,7	2,4 m.	25,8	142,3
Nurobod	34,7	117,1	5,5	39,6	29,2	184,9
Urgut	53,1	111,4	27,8	104,2	25,3	120,7
Toyloq	50,3	110,9	14,0	93,8	36,3	119,3

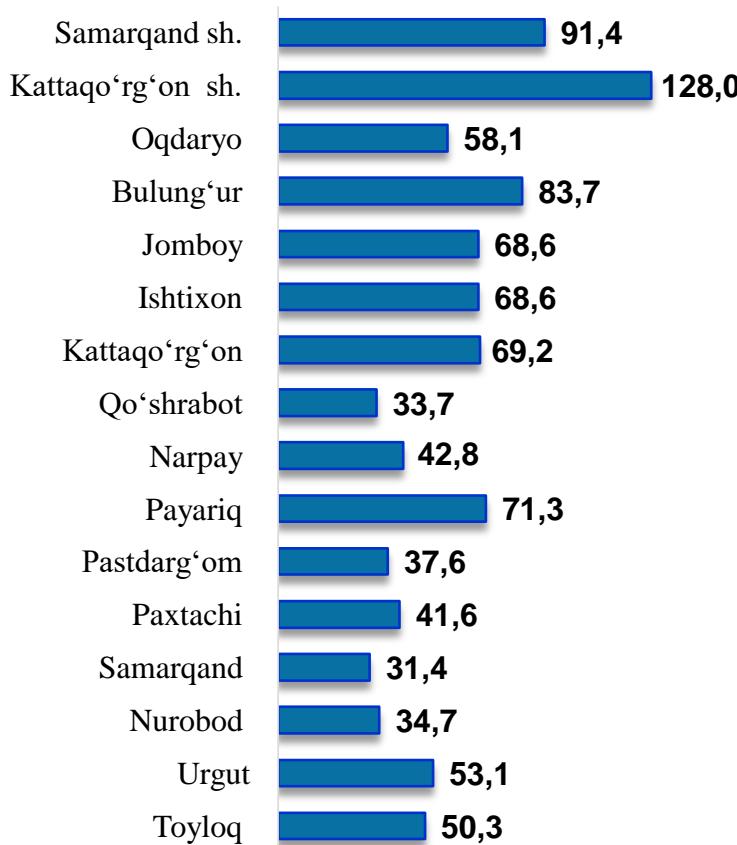
* – xo'jalik yurituvchi subyektlar va yakka taribdagi tadbirkorlar (YATT)ni qo'shmag'an holda;

– jismoniy shaxslar (dehqonlar)ning uy xo'jaligida o'z kuchlari bilan yetishtirgan qishloq xo'jaligi mahsulotlari va chorva (parranda) mollari sotilishi hisobga olingan.

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi o'sish sur'atlari (2024-yil yanvar-aprel)

Hududlar kesimida uyushmagan savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd. so'm (2024-yil yanvar-aprel)

Viloyat bo'yicha 2024-yilning yanvar-aprel oylarida uyushmagan savdo tovar aylanmasi hajmi **964,1** mlrd. so'mni, 2023-yilning yanvar-aprel oylariga nisbatan **112,9 %** ni tashkil etdi. Shu jumladan, 12 bozor va 12 bozor (chorva) (oylik) kuzatuvlari ma'lumotlariga asosan, dehqon bozorlarida savdo faoliyati bilan shug'ullanuvchi jismoniy shaxslarning uy xo'jaliklarida yetishtirgan mahsulotlarini sotish hajmi **365,1** mlrd. so'mni (**94,7 %**), chorva mollari va parrandalar sotuvchi jismoniy shaxslarning savdo aylanmasi hajmi **599,0** mlrd. so'mni (**127,9 %**) tashkil etdi.

2024-yilning yanvar-aprel oylarida viloyatning barcha hududlarida joylashgan dehqon bozorlarida qishloq xo‘jaligi mahsulotlarini sotuvchi jismoniy shaxslarning tanlanma kuzatuvi o‘tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko‘ra savdo aylanmasi hajmi **365,1 mlrd. so‘mni** tashkil qildi. Bunda asosiy yirik hajm yangi uzilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari savdosiga (**150,4 mlrd. so‘m**) to‘g‘ri keldi.

Uyushmagan savdo aylanmasida qishloq xo‘jaligi mahsulotlari savdosiga hajmi va ulushi

Yangi uzilgan qishloq xo‘jaligi mahsulotlari 150,4 mlrd. so‘m 41,2 %	Non va non mahsulotlari 28,7 mlrd. so‘m 7,9 %	Don mahsulotlari (mosh, loviya, guruch va boshqalar) 45,6 mlrd. so‘m 12,5 %
Tovuq go‘shti 27,5 mlrd. so‘m 7,5 %	Quritilgan qishloq xojaligi mahsulotlari (yongoq, bodom, pista va boshqalar) 38,1 mlrd. so‘m 10,4 %	Tuxum 16,7 mlrd. so‘m 4,6 %
Ziravorlar 16,8 mlrd. so‘m 4,6 %	Sut va sut mahsulotlari 14,0 mlrd. so‘m 3,8 %	Chorva mollari va parrandalari uchun har xil yem – xashak 9,4 mlrd. so‘m 2,6 %
Tuzlamalar 12,3 mlrd. so‘m 3,4 %	Gullar, o‘simlik va nihol ko‘chatlari 5,6 mlrd. so‘m 1,5 %	

2024-yilning yanvar-aprel oylarida, viloyatning barcha hududlarida joylashgan chorva (parranda) bozorlarida parrandalar va chorva mollari sotuvchi jismoniy shaxslar tanlanma kuzatuvi o'tkazildi. Kuzatuv natijalariga ko'ra savdo aylanmasi hajmi **599,0** mlrd. so'mni tashkil etdi. Bunda har-xil yoshdagi qoramollar savdosi **492,0** mlrd. so'm, qo'y va echkilar **78,7** mlrd. so'mni, otlar **25,3** mlrd. so'mni, parrandalar **3,0** mlrd. so'mni tashkil qildi.

Uyushmagan savdo aylanmasida chorva mollari (parrandalar) savdosi hajmi va ulushi

2 yoshdan katta bo'lgan qoramollar 254,4 mlrd. so'm 42,5 %	1 yoshdan 2 yoshgacha bo'lgan yosh mollar 150,9 mlrd. so'm 25,2 %	1 yoshgacaha bo'lgan yosh mollar 86,7 mlrd. so'm 14,5 %
Qo'yilar 59,3 mlrd. so'm 9,9 %	Otlar 25,3 mlrd. so'm 4,2 %	Echkilar 19,4 mlrd. so'm 3,2 %
Kurka, o'rdak, g'oz 1,0 mlrd. so'm 0,2 %	Tovuqlar 2,0 mlrd. so'm 0,3 %	Quyonlar 0,035 mlrd. so'm 0,006 %
Qushlar 0,031 mlrd. so'm 0,005%		

UMUMIY OVQATLANISH KORXONALARI SAVDO AYLANMASI

2024-yil 1-may holatiga umumiy ovqatlanish sohasida faoliyat yuritayotgan tijorat korxonalari soni **2 966** tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni **8** tani, kichik korxona va mikrofirmalar soni **2 958** tani tashkil qildi.

	Jami mlrd. so'm	2023-yil yanvar- aprel oylariga nisbatan, foizda
Samarqand viloyati	350,9	105,0
Samarqand sh.	212,2	123,9
Kattaqo'rg'on sh. <i>tumanlar:</i>	8,4	109,3
Oqdaryo	1,8	126,5
Bulung'ur	9,2	108,6
Jomboy	6,6	116,4
Ishtixon	2,1	107,9
Kattaqo'rg'on	4,5	104,7
Qo'shrabot	3,4	111,5
Narpay	4,2	109,4
Payariq	3,9	99,7
Pastdarg'om	30,2	100,2
Paxtachi	3,9	101,2
Samarqand	19,2	106,8
Nurobod	3,7	110,9
Urgut	9,6	100,3
Toyloq	28,0	48,4

2024-yilning yanvar-aprel oylarida ovqatlanish korxonalarining savdo aylanmasi **350,9** mlrd. so'mga yetdi. 2023-yilning mos davriga nisbatan **5,0 %** ga oshdi. Bunda savdo aylanmasining **82,3 %** ulushi kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari hissasiga to'g'ri keldi.

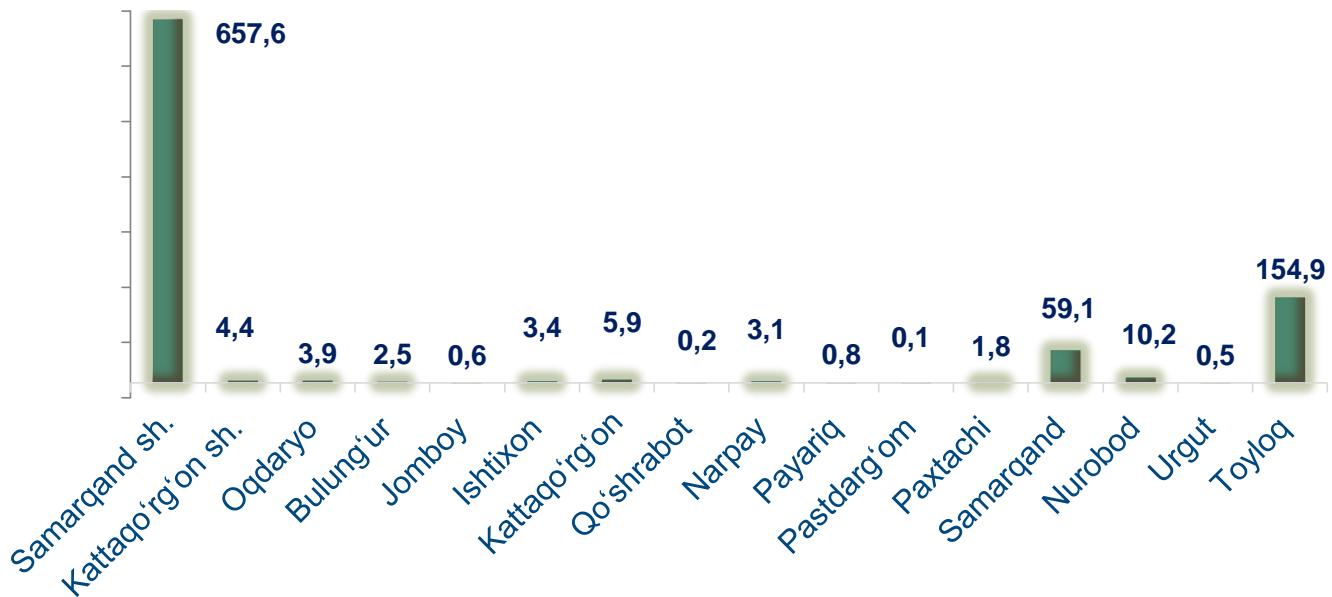
Avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi

Hududlar kesimida ma'lumot

	Hajmi, mlrd. so'm	Ulushi, foizda
Samarqand viloyati	909,0	100,0
Samarqand sh.	657,6	72,3
Kattaqo'rg'on sh.	4,4	0,5
<i>tumanlar:</i>		
Oqdaryo	3,9	0,4
Bulung'ur	2,5	0,3
Jomboy	0,6	0,1
Ishtixon	3,4	0,4
Kattaqo'rg'on	5,9	0,7
Qo'shrabot	0,2	0,02
Narpay	3,1	0,3
Payariq	0,8	0,1
Pastdarg'om	0,1	0,02
Paxtachi	1,8	0,2
Samarqand	59,1	6,5
Nurobod	10,2	1,1
Urgut	0,5	0,1
Toyloq	154,9	17,0

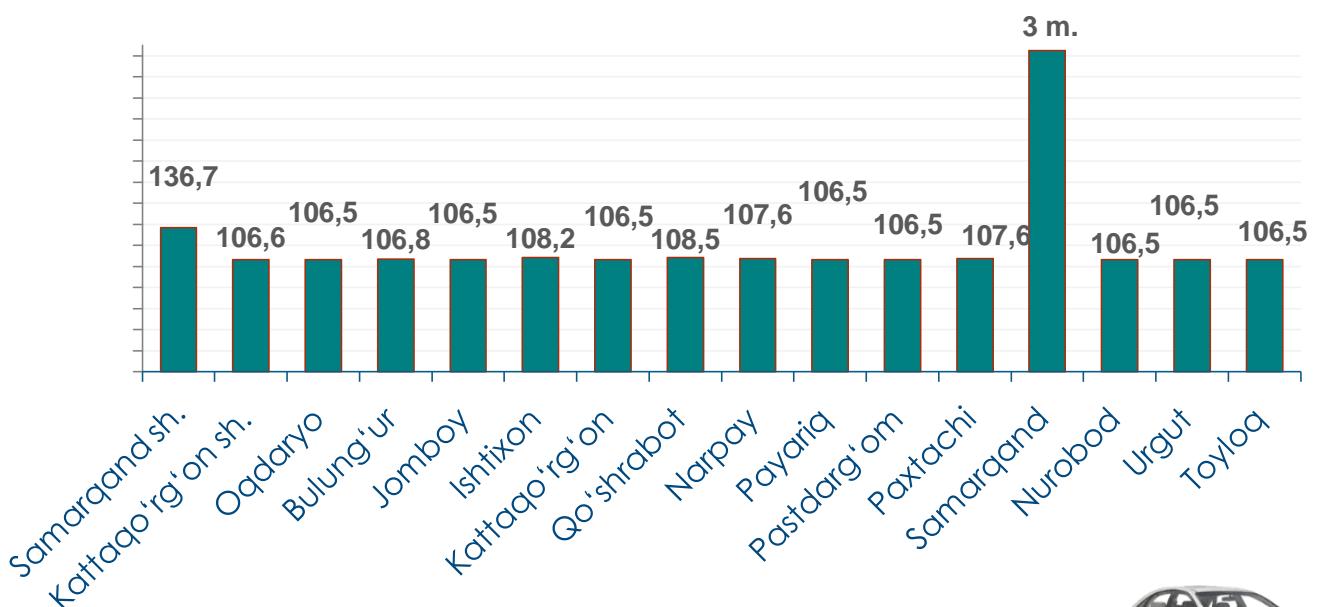
Ushbu ko'rsatkichni hududlar kesimida solishtirganda eng yuqori hajm Samarqand shahri (**657,6** mlrd. so'm), Toyloq (**154,9** mlrd. so'm) va Samarqand (**59,1** mlrd. so'm) tumanlari hissasiga to'g'ri kelmoqda.

Avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi. (mlrd. so'm)

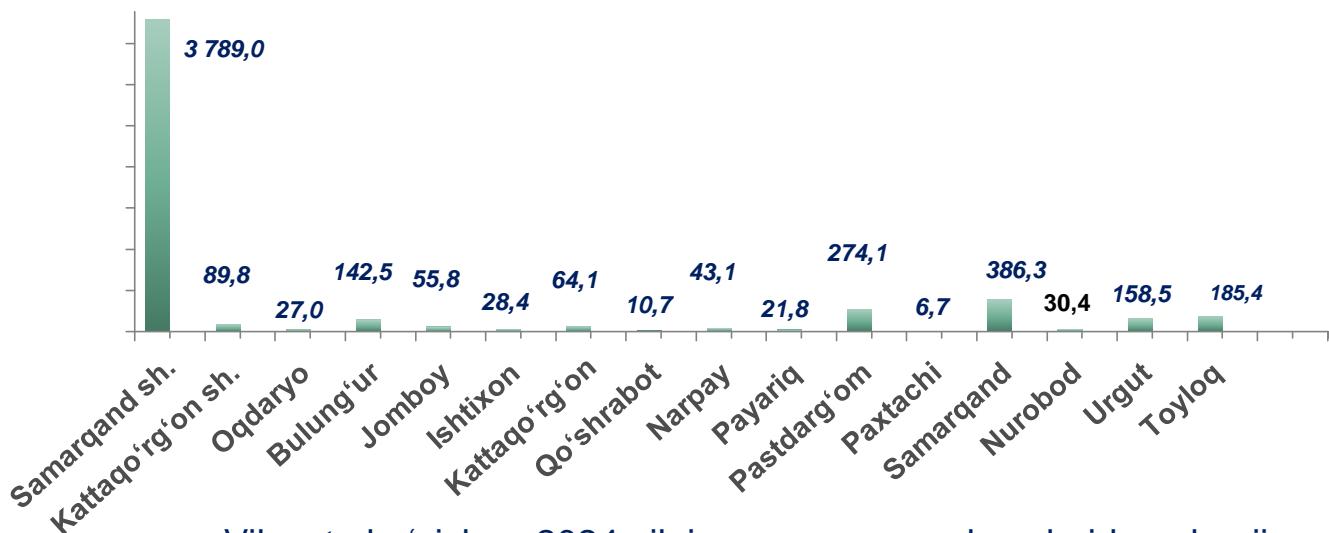
2024-yilning yanvar-aprel oylarida avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi (*motorli transport vositalarini ta'mirlash* va *texnik xizmat ko'rsatishdan tashqari*) **909,0** mlrd. so'mni tashkil etdi va o'tgan yilning mos davriga nisbatan **33,5 %** ga oshdi. Shuningdek, yirik korxonalar savdo hajmi **232,2** mlrd. so'm (o'sish sur'ati **2,1 m.**), kichik biznes va xususiy tadbirkorlik subyektlari savdo hajmi **676,8** mlrd. so'mni (o'sish sur'ati **119,0 %**) tashkil qildi.

Avtotransport vositalari va ularning ehtiyyot qismlari ulgurji va chakana savdo aylanmasi os'ish sur'ati, foizda

Ulgurji savdo tovar aylanmasi – qayta sotish maqsadida sotib olingan va tadbirkorlik faoliyatida foydalanish yoki o‘z foydalanishi (qayta ishslash) uchun uchinchi tomon tashkilotlari va yakka tartibdag‘i tadbirkorlarga o‘zgartirmagan holda jo‘natilgan tovarlarning ushbu tovarlar uchun haq to‘lanadigan yoki to‘lanmaganligidan qat’iy nazar qiymati.

Hududlar kesimida ulgurji savdo tovar aylanmasi hajmi, mlrd. so‘mda

Viloyat bo‘yicha 2024-yilning yanvar-aprel oylarida ulgurji savdo tovar aylanmasi **5 313,6** mlrd. so‘mni tashkil etib, 2023-yilning mos davriga nisbatan **25,5 %** ga o‘sdi.

Savdo aylanmasi va ulushi

Kichik biznes subyektlarining ulgurji savdo aylanmasidagi ulushi statistik hisoblarga qaraganda **2 485,9** mlrd. so‘mni tashkil qilib, 2023-yilning mos davriga nisbatan **100,6 %** ga to‘g‘ri keldi. Viloyatda ushbu sektorning ulgurji savdo hajmidagi ulushi **46,8 %** ni tashkil qildi.

ULGURJI SAVDO AYLANMASIDA YIRIK VA KICHIK BIZNES KORXONALARI SAVDO HAJMI VA O'SISH SUR'ATI

2024-yil 1-may holatiga ulgurji savdo sohasida faoliyat ko'rsatayotgan tijorat korxonalari soni **3 187** tani tashkil etib, shundan, faoliyat ko'rsatayotgan yirik korxonalar soni **30** tani, kichik korxona va mikrofirmalar soni **3 157** tani tashkil qildi. Ulgurji savdo tovar aylanmasida yuqori o'sish sur'atlariga ega eng yirik korxonalar Nurobod (**157,9 m.**), Samarqand (**2,5 m.**), Toyloq (**2,8 m.**), Samarqand sh. (**157,3 %**) va Bulung'ur (**132,5 %**) hududlarida kuzatildi.

	Jami mlrd. so'm	2023-yil yanvar- aprel oylariga nisbatan, %	Yirik korxonalar mlrd. so'm	2023-yil yanvar- aprel oylariga nisbatan, %	Kichik biznes va mikrofirma- lar, mlrd. so'm	2022-yil yanvar – aprel oylariga nisbatan, %
Samarqand viloyati	5 313,6	125,5	2 827,7	160,6	2 485,9	100,6
Samarqand sh.	3789,0	127,9	2 283,6	157,3	1 505,4	99,6
Kattaqo'rg'on sh.	89,8	96,3	0,07	9,1	89,7	97,1
<i>tumanlar:</i>						
Oqdaryo	27,0	106,6	-	-	27,0	106,6
Bulung'ur	142,5	118,8	125,4	132,5	17,1	67,5
Jomboy	55,8	94,9	0,015	0,1	55,8	115,1
Ishtixon	28,4	98,1	-	-	28,4	98,1
Kattaqo'rg'on	64,1	100,2	-	-	64,1	100,2
Qo'shrabot	10,7	98,0	0,02	30,8	10,7	98,4
Narpay	43,1	95,4	0,116	53,1	43,0	95,6
Payariq	21,8	101,9	-	-	21,8	101,9
Pastdarg'om	274,1	145,3	92,1	115,5	182,0	167,1
Paxtachi	6,7	86,5	0,021	10,3	6,7	88,5
Samarqand	386,3	134,7	207,2	2,5 m.	179,1	88,1
Nurobod	30,4	130,9	9,7	157,9 m.	20,7	89,5
Urgut	158,5	93,2	-	-	158,5	93,2
Toyloq	185,4	147,2	109,4	2,8 m.	75,9	87,8